СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 89. Джерзи Сіти, Н. Дж., вторник, 17. квітня, 1923. — VOL. XXXI. No. 89. Jersey City, N. J., Tuesday, April 17, 1923. THREE CENTS

СТРАЙК В ШЕВСЬКИХ ФАБРИКАХ

ЛІН, Месечузетс, 14. квітня. — Велика частина робітників шевських фабрик, що належуть до членів місцевого товариства фабрикантів обуви, постановила страйкувати так довго, поки фабриканти не пристануть на 30 процент підвишки робітничої заплати. Властителі фабрик відкинули домагання.

Робітники належали колись до „Алайд Шу Воркерс Юніон", котра злучилася опісля з юнією „Амалгамейтид Шу Воркерс".

ПРОЦЕС ЗА ЗБРОЙНИЙ МАРШ

ЛОВГЕН, Вест Вірджінія, 14. квітня. — Велика лава присяжних суддів повіту Ловґен обжалувала 32 осіб за участь в збройнім поході страйкуючих майнерів в 1921. році.

Лава, однак, відмовилася поставити в обжалованє Френка Кіні, голову округової майнерської юнії, та Фреда Мунея, секретаря сеї юнії, котрі вже були суджені та увільнені. Мимо сього рішення прокураторія заявляє, що вона не покидає своїх зусиль перепертя обжаловання.

ПІДВИШКА ЗАПЛАТИ В НИТЯНИХ ФАБРИКАХ

ВІЛИМЕНТИК, Конектікат, 14. квітня. — Заряди трох фабрик ниток, а саме: Голдінґ Силк Ко., Виндгем Силк Ко. та Америкен Тред Ко., оголосили підвишку заплати всім своїм робітникам. Підвишка входить в життє з днем 30. квітня.

ОТВОРЕННЄ ЮНІЙНОГО БАНКУ

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Нині отворено серед великого здвигу народа перший юнійний робітничий банк в Ню Йорку. Є ним „Амалгамейтид Бенк", який міститься на 103 Іст 14-ая вул. Першого дня зголосилося 1,300 вкладчиків на суму пів міліона долярів.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ТВЕРДОГО ВУГЛЯ

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — Вуглева комісія, що має зібрати факти про вугленний промисел, щоби приготовит ждані, потрібні для зложення нового робітничого контракту, виїздить сими днями до Скрентону, Па. на розслід умов в окрузі твердого вугля.

Слідство над умовинами життя в округах мягкого вугля вже покінчені.

ГАРДИНГ ГОТОВ ДО ЗАВЗЯТОЇ БОРОТЬБИ ЗА СВОЮ ПРОПОЗИЦІЮ ПРО СВІТОВИЙ СУД

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — Рівночасно з тим, як бувший президент Вилсон заявився публично за приступленнєм Злучених Держав до Ліги Народів без застережень, президент Гардинг дав до зрозуміння через своїх приятелів, що він не покидає своєї думки приступлення до межидержавного суду при Лізі Народів без рівночасного приступлення до самої Ліги та що він буде обстоювати сю думку без огляду на те, які з сього наслідки для нього особисто не були би.

Непримиримі вороги такого приступлення мають бути дуже вдоволені зі заяви Вилсона, бо на їх думку ся заява зваже суд при Лізі Народів з Лігою та підорве тим самим проект Гардинга.

АГІТАЦІЯ ЗА ПРОЄКТОМ ГАРДИНГА

НЮ ЙОРК, 15. квітня. — Н. Батлер, голова Колумбійського університету та визначний член републиканської партії, виступив в Бруклині на конференції товариства Уай. Ем. Сі. Ей. з промовою за проектом Гардинга, остерігаючи в ній Американців, що на случай неприступлення Америки до европейських справ Америка стратить всі овочі воєнної побіди.

НАПАСТИ ВУГЛЕВИХ БАРОНІВ НА МАЙНЕРСЬКУ ЮНІЮ

ВАШИНГТОН, 15. квітня. — Товариство властителів копалень твердого вугля видало публичну заяву про стан свого промислу, в якій закидає майнерській юнії необмежене панованє над промислом та вживанне сеї сили на шкоду промислу та для заведення чистої анархії. Межи иншим називається страйк з 1922. року простим рабунком. З подібною заявою виступили барони перед федеральною вуглевою комісією.

Сі заяви, видимо, є частиною широкої агітації вуглевих баронів, розведеної в приводу наближаючого поновлення робітничих контрактів.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЗЕЛІЗНИЧОЇ РОБІТНИЧОЇ РАДИ

ШІКАГО, Ілліной, 15. квітня. — З огляду на те, що трох урядників Зелізничої Робітничої Ради вийшов речинець, Рада стоїть перед реорганізацією.

ЖІНКИ ЗА МЕЖИНАРОДНИМ СУДОМ

ДІ МОЙНС, Айова, 15. квітня. — Річна конвенція Національної Ліґи Жінок-Виборців покінчилася тут нині по ухваленню конвенцією резолюції з приступленнєм Америки до світового суду при Лізі Народів, менче більше так, як се пропонує уряд Гардинга. Конвенція ухвалила теж резолюцію, закликуючу теперішний уряд поробити дальші кроки в ціли проголошення війни межидержавним злочином.

Конвенція ухвалила теж резолюцію за законами про мінімальну заплату для жінок.

УРЯД ОГОЛОШУЄ РОЗВЯЗАННЄ УГОДИ З ЯПАНОМ

ВАШИНГТОН, 15. квітня. — Американський уряд оголосив публично урядові ноти, які він виміняв з япанським урядом, а на основі котрих відкликується угоду, зроблену в імени Япану й Злучених Держав Ленсінгом та Ішії, на основі котрої Злучені Держави признали япанську окупацію великої частини китайської теріторії.

У. Н. СОЮЗ

ПРИЙМАЄ В ЦВІТНІ, МАЮ І В ЧЕРВНІ, 1923, НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ, БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ У. Н. СОЮЗА, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНУЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ЯК НАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ, А ТАКОЖ ДІТИЙ!

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ЗА СЕЙ ЧАС У. Н. СОЮЗ ДІЙСНО ЗРІС ЗНАЧНО В СИЛУ ЧЛЕНІВ І МАЙНА ДЛЯ ДОБРА І СЛАВИ УСЬОГО ЧЛЕНСТВА І УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

ВІДДІЛИ МОЖУТЬ СІЙ АКЦІЇ ПОМОГТИ ТАКОЖ І ВІДПИСАННЄМ ВСТУПНОГО У СЕБЕ.

ТОЖ ДО ДІЛА, НЕХАЙ ДЕНЬ 1-ого ЛИПНЯ ВИКАЖЕ ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ У. Н. СОЮЗА!

ПЕРЕМІНЮЮТЬ ЦВИНТАР НА ПАРК

В стейтовій нюйорській легіслятурі внесено проект закона щоби цвинтар імени Віліема К. Брайента в Рослінї, на Лонг Айленд, на котрім находиться гріб сього поета, перемінити на публичний парк. Цвинтар належить покищо до місцевої методиської епископальної церкви; тепер зорганізувалася приватна компанія, яка поклала собі за завдання викупити цвинтар та перемінити його на парк. Для сього їм потреба ухвали стейтової легіслятури.

ХЛОПЕЦЬ, ЩО НЕ МАВ НІЧОГО СВОГО

Кілька днів тому перед дітьочим суддею в Джамайці коло Ню Йорку ставав обжалований за крадіж голубів малий 7-літній хлопчина Луис Петерсон. Суддя хотів дати хлопчині науку про злочинність крадежи і став випитувати малого виновника, якби він почувався, якби хто вкрав в нього якусь його власність. На се хлопчина відповів, що він ніколи не мав нічого свого. Надармо суддя випитувався за санки, голубів, тощо; хлопчина нічого не мав. Суддя в розпуці відложив справу.

Тимчасом газетярські вістки про хлопчину, що не мав нічого на власність принесли цікаві наслідки. В пару днів опісля суддя дістав від якоїсь жінки аж з Оклагоми листа зі залученими в ньому двома долярами; жінка просила суддю дозволити її подарувати хлопчині два доляри на закупно голубів. Опісля наспів ще один лист з Плейнфілд, в Ню Джерзи, в якому друга жінка прислала одного доляра з поясненнєм, що її син, ровесник обжалованого, почувши, як батько читав в газеті вістку про хлопця, що ніколи не мав нічого на власність, попросив її вислати хлопцеви на голуби 1 доляра зі суму, яку він откладує собі заздалегідь на будуче Різдво.

Суддя віддав гроші урядникові, що виконує присуди дітьочого суду, щоби сей купив голуби та сейчас вислав їх хлопчині.

З ПРОЦЕСУ САККА ТА ВАНЦЕТТІ

Адвокати Сакка та Ванцетті, італійських імігрантів, котрих свого часу засуджено на смерть за вбите платничого одного підприємства, а котрих засуд приписувано упередженню суддів до анархістичних переконань обжалованих, заявляє що признаннє Сакка божевільним судовими лікарями не припинить старань оборони добитися повного увільнення обжалованих.

ГОЛОСОВАННЄ НАД ПРОГІБІЦІЄЮ В КАНАДІ

Дня 27. марта с. р. було рішено у манітобській парляменті, щоб сього року, в червні, відбулось загальне голосоване над тим, чи люди хотять прогібіції або урядових лікерних сторів. Таке голосовання може відбудеться 6. червня с. р. Друге голосоване над тим, чи люди хотять, аби в готелях і ресторанах продавано пиво і вино відбудеться в осени, мабуть у вересні.

НОВІ ПОГРОЗИ КЛЕНА ПРОТИ КАТОЛИКІВ

Католицькі власти в місті Калґарі, в канадійській провінції Алберті, дістали погрози від Ку-Клакс-Клена, що в коротким часі всі католицькі інституції будуть спалені.

МАНІТОБСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ $11,207,085 НА ВИДАТКИ

По шести тижнях балачок над головними видатками провінції, дня 2 квітня с. р. манітобський парлямент згодився, щоб на річні видатки провінції призначити 11 міліонів, 207 тисяч, 85 долярів. Ся сума ще не остаточна. В найблизших днях вона значно збільшиться, бо власне є ще такі конечні видатки, яких урядови годі уникнути і парлямент затвердить їх.

ПЕРЕГОНИ ЖИРУНІВ

На річнім так званім „біфстейковім обіді" в Ню Йорку, Чарлз Ганеман виграв річні перегони в їдженню біфстейка, зївши 8 і три четверти фунта воловини та 15 булок. Дістав за се 50 долярів.

НОВА СИБІРСЬКА ГУБЕРНІЯ

Московський Ісполком наказав утворити у Західній Сибірі нову губернію, яка має називатися Новомиколаївською, від столиці губернії Ново-Миколаївська. Ся губернія лежить поміж Омською і Томською губернією а найбільше її місто називається Каїнськ.

ОЧІ, ЩО БАЧУТЬ КРІЗЬ МЕТАЛЬ

Еспанський часопис „Імпарціяль" приносить досить неправдоподібну вістку, що два сини одного еспанського шляхтича мають так дивно збудовані очі, що можуть бачити крізь металь. При досвідах, переведених знатоками в Мадриді, відчитували ці сини листи і записані предмети, що були замкнені в срібних, мосяжних або залізних скринках. Через папір або порцеляну не можуть читати.

АНГЛІЙСЬКІ БУДІВЕЛЬНІ ПРОЄКТИ В ДОЛИНІ ЙОРДАНУ

Панованнє Англійців має ту добру сторону для занедбаних країв, що вони докладають усіх зусиль для піднесення добробуту і заведення порядку в своїх кольоніях. Вистане згадати великі реґуляційні роботи в Єгипті, Індіях та Мезопотамії. Найновійші їх проекти відносяться до св. Землі, а передсім до ріки Йордану, якого воду і силу задумали як найширше вихіснувати. Знаємо, що ріка Йордан перепливає через озеро Гуле і озеро Ґенезаретське, а вливається до соленого Мертвого моря. Гірське озеро Гуле, забагнене в часі дощів буде осушене, на його місце повстане велика родюча рівнина. Тут плекати муть хлібні збіжа та бавовну. Сильні водопади і шипоти поміж озером Гуле а озером Генезаретським будуть використані на здобуття електричної струї, яка порушати ме йорданську залізницю, водокачки для розпроваджування води та до ведення заводів. Широка долина Йордану урожайна лишень попри саму ріку, — далі це засохла як камінь земля. Англійці хочуть викопати по обох сторонах ріки канали, які сюди доведуть потрібну скількість води. В той спосіб простір управної землі побільшиться в трое. Наслідком всіх тих робіт Йордан буде вливати менше води до Мертвого моря, зеркало води опаде, а з осушеного дна будуть добувати дешевим коштом великі припаси соли.

СІМ РАЗІВ ТРОЙНЯТА

Коли в якій родині родяться близнята, то це вже буває досить рідкий випадок. Та, як доносять бельгійські часописи, одна жінка до року „ущаслива" свого чоловіка шестеро дітьми. В січни м. р. привела на світ тройнята, а в грудни того самого року ще раз тройнята. Та перевисшила її в плідности паризька пекарка. Вона сім літ підряд за роком приводила на світ самі тройнята, отже за сім літ „лише" 21 діточок. В Шікаго жие мисиз Ормсбі, вона за сім літ подружого життя мала чотирнацять дітий. А сама раз привела аж четверо дітий на світ, другий раз троє, два рази мала близнята а три рази по одні дитині. Мужик у Норвиґії, Джон Перкісен має 38 дітий, всі живуть. Канадієць Леві Бресков привела на світ три жінки 41 дітий. З них 40 взяло участь у святкованню 60-літних роковин уродин свого батька.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВОРОГУЄ З ПОЛЬЩЕЮ ГОЛОВНО ІЗЗА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 14. квітня. — Відносини між Чехословаччиною і Польщею далі неприязні і нема надії, аби Польща вступила до „малої антанти", до якої належить Чехословаччина, Румунія і Югославія.

Польща невдоволена з подїлу австрійського Шлеска. Вона нарікає, що Чехословаччина взяла богатшу часть, в якій до того більше Поляків, аніж Чехів і тому не хоче вступати до „малої антанти".

Чехи знова невдоволені з польської політики на Сході і не хотять, аби Польща належала до „малої антанти".

Чехи тепер виявили своє невдоволеннє ізза признання Польщі аліянтами української Східної Галичини. Вони кажуть, що се нерозумний крок зі сторони аліянтів, бо се тільки запевнить війну нової Росії проти Польщі. Кромі того, як тут говорять, Чехословаччина невдоволена із забору Східної Галичини Польщею задля власних інтересів. Бо Чехи хотять мати отверту дорогу на Україну і в Росії власне через Східну Галичину. Длятого Чехи все стреміли до того, аби Східна Галичина не належала до Польщі і тої гадки ніколи не покинуть, бо для збуту їх промислових виробів на Сході їм сей шлях через Східну Галичину конче потрібний.

Кромі того Чехи ведуть всеславянську політику і для сеї мети удержують тут своїм коштом український і російський університет, чого Поляки теж не люблять.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ПРИЇДЕ ДО АМЕРИКИ

ЛОНДОН, 14. квітня. — Тутешні часописі подають, що бувший британський премієр Лойд Джордж приїде у вересні сього року до Злучених Держав і до Канади.

Він хоче виголосити промови в Ню Йорку, Вашингтоні і в Шікаго, та в Монтріолі і в Торонті.

Се буде його друга подорож Лойда Джорджа до Америки. Перший раз він був в Америці тому 20 літ.

КАЖУТЬ, ЩО БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР БОНАР ЛО СКОРО УСТУПИТЬ

ЛОНДОН, 15. квітня. — Тутешні часописі заявляють, що британський премієр Бонар Ло скоро уступить. На його місце має прийти теперішний міністер заграничних справ лорд Керзон.

ФРАНЦІЯ СТОЇТЬ ПРИ СВОЇМ

ПАРИЖ, 15. квітня. — Французький премієр Пуанкаре заявив, що французьке правительство не згодиться на жадне посередництво другої держави у справі французько-німецького спору, коли не буде передівсім запевнення Франції перед воєнною небезпекою і щодо сплати німецьких „воєнних відшкодовань" для неї.

ГЕНЕРАЛ СМУТС ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РУЇНОЮ ЕВРОПИ

КЕЙПТАВН, Південно-Африканська Спілка, 14. квітня. — Премієр Південно-Африканської Спілки генерал Джан Крістіян Смутс говорив тут учера про відносини в Европі.

Він сказав, що події в Европі розвиваються тепер дуже скоро і можуть довести до вибуху нової війни, яка може спричинити руїну цивілізації в Европі.

Далі він заявив, що Велика Британія повинна виразно зазначити свою політику перед світом, особливо з уваги, що тепер тільки Велика Британія й Америка можуть ще говорити серед народів світа.

ФРАНЦУЗИ НЕ ХОТЯТЬ, ЩОБ ЇХ НАЗИВАНО ВОРОГАМИ

БЕРЛІН, 14. квітня. — Французьке правительство вислало до німецького правительства протест проти сього, що німецький премієр Куно ужив у своїй промові в парляменті слова „вороги" замісць Французи.

Кажуть, що премієр Куно на сю ноту навіть не дасть відповіди.

МАТЕРІЯЛЬНІ ПОЛЕКШІ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ

ЛОНДОН, 15. квітня. — Британський міністер скарбу Болдвин предложить в англійському парляменті проект закона, який обнизить ціни пива і доходові податки.

СТІННЕС ВІРИТЬ, ЩО ФРАНЦІЯ УСТУПИТЬ ПЕРША

БЕРЛІН, 15. квітня. — Німецький промисловий магнат Гуго Стіннес заявив, що боротьба в Рурщині се боротьба за уголь, а в сій боротьбі Франція уступить скорше, бо вона більше потребує угля.

НІМЕЦЬКИЙ ЗАКОН ПРО СПРАВУ ХАРЧІВ ДЛЯ РОДИНИ

БЕРЛІН, 15. квітня. — Німецькі часописі пригадують німецьким жінкам, що їх чоловіки після закона мають давати третину свого заробітку на самі тільки харчі для родини.

І ТРОЦЬКИЙ ХОРУЄ

ВАРШАВА, 14. квітня. — Кореспонденти, що прибули сюди з Москви, оповідають, що большевицький комісар війни Леон Троцький також тяжко нездужає. Одні кажуть, що він має рака, а другі, що лише катар і жолудкові недуги. Недуга мала повстати у нього наслідком перепрацювання, бо він не лише виконував обовязки комісаря війни але також займався „ратованнєм" промислу в Росії. Кромі того він учився військові і англійської мови, а також писав свої артикули до газет. Все те буцімто так перемучило його, що він попав у недугу.

ПІШОВ ТЮТЮН З ДИМОМ

ЛОНДОН, 14. квітня. — В лондонській пристані згорів нині склад тютюну, де було його 6,000 тон. Страта виносить $5,000,000.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates		В Джерзи Сити і загряницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 493 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВСЕНАРОДНЯ ПРИСЯГА У ЛЬВОВІ.

НАЙ ЖИЄ УКРАЇНСЬКА РЕПУБЛИКА!

Наш нарід в краю не думає мовчки приняти до відома злочинного рішення аліянтів у справі Східної Галичини, але з великим одушевленнєм протестує проти того нового насильства. Перший протест підніс наш престольний город Львів, а стане він певно приміром для других громад і повітів.

В неділю, 18. марта с. р., відбулась у Львові велика українська демонстрація. Українці використали в тій цїли дуже зручно ту обставину, що власне тоді в церкві св. Юра пращано папського візитатора о. Джіованнія Дженокія. Зібралося БІЛЬШЕ ЯК 20.000 народа на площі перед св. Юром, а посол до варшавського сойму Марко Луцкевич, котрого власне перед двома днями винесено із соймової салі за протест проти рішення антанти щодо Східної Галичини, — виголосив до зібраних палку промову і закінчив її окликом: „НАЙ ЖИЄ УКРАЇНСЬКА РЕПУБЛИКА"!

Потім явився на підвисшенню старенький, бо 82-лїтній старець, довголітній парляментарист, про. ЮЛІЯН РОМАНЧУК і відчитав взорушеним але грімким голосом присягу.

Присяга перечитана і всім присутнім 20,000-ним народом слово в слово з піднесеними до гори руками повторена, звучала:

„МИ, УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ПРИСЯГАЄМО, ЩО МИ НІКОЛИ ПАНОВАННЯ ПОЛЬЩІ НАД НАМИ НЕ ПРИЗНАЄМО, І ЩО МИ ВИКОРИСТАЄМО КОЖДУ НАГОДУ, ЩОБИ ЛИШЕ СКИНУТИ ІЗ СЕБЕ ЗНЕНАВИДЖЕНЕ ЯРМО НЕВОЛІ, ТА ЩОБИ ЗЛУЧИТИСЯ З ЦІЛИМ ВЕЛИКИМ УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ В ОДНУ НЕЗАВИСИМУ, ВСІ УКРАЇНСЬКІ ОБЛАСТИ ОБІЙМАЮЧУ ДЕРЖАВУ".

Потім відспівав зібраний народ національний гимн „Ще не вмерла" та патріотичні пісні „Не пора" і „Ми Гайдамаки!"

Одушевленнє було таке, що прямо не дасться описати. Коли демонстранти уставились в ряди і рушили, співаючи національні пісні, походом в напрямі міста, КИНУЛАСЬ ПОЛЬСЬКА КІННА ПОЛІЦІЯ ҐАЛЬОПОМ НА НИХ, ПРИЧІМ 10 ПОЛІЦАЇВ ВІДНЕСЛО ТЯЖШІ І ЛЕКШІ РАНИ.

Демонстрація тривала більше як 1½ години і через цілий той час підносились безперервно ворожі оклики проти Польщі та антанти.

Розкидувано також печатну проклямацію УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ РАДИ, в котрій між іншим говориться:

„Антанта думає собі, що наш нарід буде респектувати її рішенне. Український Народе! Анатанта торгує тобою мов купець товаром. Але Ти ще свого послідного слова не сказав!

„Від сеї хвилі розпочинається для Тебе наново боротьба на смерть і на життє! Про нашу долю ми самі будемо рішати! Вісім міліонів Українців, що тепер позістають під польським ярмом, буде уже знати, як власними руками виборoти собі свободу, а кождий без нашої участи заключений трактат подерти на кусні. Ждіть тепер на прикази, котрі у відповідній хвилі будуть видані. Недалека вже та хвиля, коли цілий український нарід по обох боках Збруча та Дніпра піднесеться мов один муж, щоби знищити зненавидженого ворога. Тому держімся на поготівлю! Поляки будуть тепер Вас насильно пхати у ряди свого війска. Кождий з Вас повинен на се помятати, що першу присягу на вірність він зложив Українській Державі! Кождий з Вас, що наразі знаходиться в польській армії, повинен на се памятати, що він є там лише тому, щоби дістати в свої руки збрую! Та збруя у Ваших руках принесе Вам свободу. Розслоєнне і знищенне польської армії має бути Вашим першим завданнем, а знищенне польської держави се святий обовязок кождого Українця!"

Подав Др. К. Трильовський.

ЗАСІДАННЄ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У ЛЬВОВІ.

(Комунікат).

На днях відбулося у Львові засіданне Української Національної Ради, в якому взяли участь члени Ради, що перебувають в краю.

Однодушно вирішено внести протест до Ради Амбасадорів і до головних держав Антанти проти її рішення з дня 14-го березня 1923. Протест вислано.

Обговоривши докладно теперішне положенне українського народу, всі члени Національної Ради заявилися за необхідностю вдержання одноцілого національного фронту.

ІСТОРІЯ ЗЛОЧИНУ.

ДЕРЖАВИ АНТАНТИ И ГАЛИЧИНА.

(Від власного кореспондента).

Погляньмо, як творився той злочин на українськім народі Галичини, який завершила Рада Амбасадорів своїм рішеннем з 14. марта 1923 р.

На український край, який з розпадом Австро-Угорщини мав — власне на основі права самовизначення народів, проголошеного державами антанти, — ясне мов сонце право утворити власну державу, нападає Польща, держава, утворена побідними державами антанти і принята до союза держав антанти.

Сей напад був злочин, за який і морально і правно відповідають держави антанти.

Та замість перешкодити злочинови, для чого вони тоді мали досить сили, — що вони роблять?

Доки польська армія була слабша від української, всі їх змагання — під маскою спинення проливу крови мають за ціль видерти нам те, чого не могло видерти нам польське оружє.

Пригадайте комісію Бертелемі, яка, вислана ніби то для безстороннього розсліду польсько-українського спору, місяці бенкетувала в наших ворогів, у Варшаві і Львові, щоби, уложивши з ними умови перемиря, покликати нас до Львова і подиктувати нам ті умови під загрозою пімсти цілої антанти, коли їх не приймемо.

Або телеґрама Найвисшої Ради з 27. марта 1919 р., з підписами тодішних чотирох володарів світа: Вилсона, Лойда Джорджа, Клемансо і Орляндо, уложена тоді, коли наші війска брали Львів, і на те, щоб уратувати польську армію, яка знаходилася у Львові, від капітуляції, — телеґрама, яку польська команда знехтувала як ганчірку, коли вже не потребувала її для оборони Львова.

А армія Галлера, яку Франція, за згодою Найвисшої Ради вислала до Польщі, щоби скріпити її воєнні сили проти нас!

Коли-ж ми, знаючи, що наша армія, позбавлена всего найконечнійшого до ведення війни, не встоїть довго перед переважаючою навалою ворожої сили, згодилися в Парижі на перемирє, подиктоване антантською комісією Боти, і день за днем налягали на Найвисшу Раду, щоби спинила пролив крови, заставила Польщу спинити похід на нашу землю і приняти перемирє, — що тоді зробила Найвисша Рада?

Спокійно приглядалася, як наш жовнір, вистріливши останні набої, мусів оставляти рідну землю на поталу ворога, а коли вже наші сили зовсім вичерпалися, видала рішенне з 25. червня 1919 р., якого перша точка містить у собі санкцію злочину польського нападу на Галицьку землю:

„Польське правительство уповажняється заняти своїми військовими силами Східну Галичину аж по Збруч".

Одначе злочин, який сповнено на Галичині, був занадто яркий, і тому Найвисша Рада постаралася його закрити перспективою права самовизначення, яке виконати населення Галичини одержить змогу в будучности.

Третя і четверта точка згаданого рішення звучить:

„3) Польське правительство буде уповажнене завести цивільну адміністрацію в Східній Галичині, після того, як заключить з головними союзними і принятими до союза державами умову, яка повинна запоручити по змозі автономію території, як також політичні, релігійні й особисті свободи мешканців.

„4) Ся умова буде в останній інстанції спиратися на **право самовизначення,** яке населенне Східної Галичини виконає щодо своєї державної приналежности; час, коли се право має бути виконане, означать головні союзні і приняті до союза держави або орган, який вони до сього уповажнять".

Значить, польська окупація, про яку говориться в першій точці рішення Найвисшої Ради з 25. червня 1919 р., і автономія під Польщею, про яку говориться в третій точці того-ж рішення, повинні були бути тільки **тимчасовими** мірами міжнародного характера, після чого повинна була прийти пора на виконанне **права самовизначення,** згідно з четвертою точкою того-ж рішення.

До сього рішення Найвисшої Ради треба додати 91. артикул мирового договору в Сен-Жермен з 10. вересня 1919 р. між державами антанти й Австрією. В сім артикулі Австрія зреклася всіх прав що-до Галичини в користь головних держав антанти, які таким чином присвоїли собі право суверенности над Галичиною.

Рішенне Найвисшої Ради з 25. червня 1919 р. і 91. артикул сен-жерменського договору — се головні основи міжнародньо-правного положення Галичини, яке представлялося так:

Польща є мілітарним окупантом Галичини. Головні держави антанти є суверенами Галичини і мають право видати дефінітивне рішенне про її положенне. Одначе се рішенне не може бути довільне, тільки мусить відповідати четвертій точці рішення з 25. червня 1919 р., де Найвисша Рада в імени держав антанти обовязалася дати населенню Галичини змогу виконати право самовизначення.

З огляду на се зобовязанне Найвисшої Ради рішенне, яке не відповідало би сьому зобовязанню, **було би зломаннем міжнародного зобовязання і нарушеннем міжнародного права.**

Ще раз коротко: Що зробили держави антанти з Галичиною в 1919 р.?

Творячи Західно-Українську Народню Републику і проголошуючи її зединенне з Українською Народньою Републикою, український нарід Галичини виконав право самовизначення і став сувереном своєї землі.

Найвисша Рада, віддаючи Східну Галичину під окупацію Польщі і присвоюючи собі суверенність над Галичиною, потоптала право самовизначення українського народу і нарушила його суверенні права.

Се був той злочин, який сповнила Найвисша Рада на українськім народі Галичини в 1919 р.

Одначе рівночасно обовязалася вона той злочин направити і дати населенню Галичини змогу виконати право самовизначення.

На се направленнє злочину ждав український нарід майже чотири роки, стоячи твердо на ґрунті своєї державности, відпираючи не тільки пасивним опором, але й активною самообороною всі зусилля Польщі перемінити окупацію в анексію і пригадуючи через своє законне правительство головним державам антанти їх обовязок усунути польську окупацію з Галичини і дати краєви змогу виконати право самовизначення.

Та замісць направлення злочину прийшла міжнародньо-правна санкція злочину.

Виконуючи своє право з 87. артикулу Версайського договору що-до означення східних границь Польщі і зокрема своє право з 91. артикулу сен-жерменського договору що-до вирішення положення Галичини, головні держави антанти рішеннем Ради Амбасадорів з 14. марта 1923 р. **признали східною границею Польщі границю, означену в рижськім договорі між Польщею і Совітською Росією й Радянською Україною і тим самим признали Галичину Польщі.**

Мотивуванне сього рішення в тій части, яка відноситься до Галичини, звучить:

„З огляду на те, —

„що Польща признала, що етноґрафічні відносини вимагають що-до Східної части Галичини автономічного устрою,

„що договір, заключений 28. червня 1919 р. між головними союзними і принятими до союза державами і Польщею передбачив для всіх територій, підданих польській суверенности, особливі гарантії в користь расових, язикових чи віроісповідних меншостий" —

Порівнайте те мотивуванне з четвертою точкою рішення Найвисшої Ради з 25. червня 1919 р., — і побачите в цілій наготі, як поводяться головні держави антанти, ті держави, які присвоїли собі право бути міжнароднім ареопатом цілого світа, зі своїми власними міжнародніми зобовязаннями.

Лист паперу, який можна кождої хвилі роздерти!

Там Найвисша Рада обовязалася дати населенню Галичини змогу виконати право самовизначення, а тут Рада Амбасадорів віддає Галичину Польщі, прикриваючи зломанне міжнародного зобовязання викрутом, що нібито „Польща признала, що етноґрафічні відносини вимагають що-до східної части Галичини автономічного устрою", та що український нарід Галичини, який є **величезною більшістю** на своїй землі, зведений сим рішеннем на становище національної меншости в Польщі, має на свою охорону версайський договір з 28. червня 1919 р. між головними державами антанти й Польщею про охорону расових, язикових і віроісповідних меншостий.

Перше всего: Якби навіть Польща актом, який мав би міжнародньо-правний характер, признала, що етноґрафічні відносини Східної Галичини вимагають автономічного устрою і якби той автономічний устрій був означений і запоручений таким-же міжнародньо-правним актом, — то й тоді рішенне Ради Амбасадорів було би зломаннем зобовязання Найвисшої Ради з 25. червня 1919 р.

Бо на основі сього зобовязання населенне Галичини повинно дістати змогу виконати право самовизначення і Рада Амбасадорів не мала права рішати без нього про його державну приналежність до Польщі, хоч-би з найбільшими міжнародніми ґарантіями.

Але про ніякий міжнародньо-правний акт, яким Польща справді признала би потребу автономії Галичини й обовязалася признати й шанувати таку автономію, — нічого не відомо.

Покликанне на те, що „Польща признала, що етноґрафічні відносини вимагають що-до східної части Галичини автономічного устрою", — належить до дипльоматичних містерій, які мають за ціль закрити ту страшну наготу злочину, яким являється рішенне Ради Амбасадорів.

Де се Польща признала, яким актом і яку автономію?

Коли Рада Амбасадорів має на увазі ухвалений польським соймом закон про воєвідську самоуправу для львівського, станиславівського і тернопільського воєводства, то поминувши вартість того закона, який не тільки не дає Галичині ніякої автономії, але ще розбиває її територіяльну цілість, — сей закон не стоїть під міжнародньо-правною охороною і може бути кождої хвилі польським соймом знесений.

А може Рада Амбасадорів має на увазі якийсь инший, доси в тайні держаний акт? Коли такий акт не має форми міжнародньо-правного зобовязання, від якого Польща не може самовільно відступити, — а про се в рішенню Ради Амбасадорів нічого не сказано, — то ціле мотивуванне являється тільки нікченим фіговим листком, який наготи злочину, сповненого на українськім народі Галичини, не прикриє, а тільки свідчить про злу совість Ради Амбасадорів.

Остається покликанне на договір про охорону національних меншостий. Чи може бути більша наруга? Нарід, який творить на своїй споконвічній землі величезну більшість, заковують в кайдани чужої, ворожої державности і говорять: „Маєш на свою охорону договір про охорону національних меншостий!" Се — як би здоровій людині викололи очи і сказали: „Маєш повожатого!"

Збираючи все разом:

Найвисша Рада, віддаючи Галичину під окупацію Польщі і присвоюючи собі суверенність над Галичиною, потоптала право самовизначення українського народу і нарушила його суверенні права, одначе при тім взяла на себе зобовязанне направити злочин, сповнений на українськім народі Галичини рішеннем з 25. червня 1919 р.

Рада Амбасадорів, замість сповнити зобовязанне Найвисшої Ради, дати Галичині змогу виконати право самовизначення і так направити злочин з 25. червня 1919 р., ломить не зобовязанне, признає Галичину Польщі і надає злочинови з 25. червня 1919 р. міжнародньо-правну санкцію, чим допускається очевидного нарушення міжнародного права.

Так представляється в історичнім розвитку від початку до кінця, злочин, сповнений державами антанти, які присвоїли собі право міжнародного ареопагу, на українській Галичині.

А инші українські землі, які Польща загарбала збройною силою і заставила признати собі рижським договором, при якім Радянська Україна була тільки маріонеткою московських завойовників, — Волинь, Холмщина, Підляше, Полісcє?

З сими землями Рада Амбасадорів упоралася дуже просто, значно простійше ніж з Галичиною. Навіть фігового листка автономії й охорони національних меншостий не потребувала, тільки признала їх Польщі

„З огляду на те, —

„що в справі своєї границі з Росією Польща безпосередно порозумілася з тою державою, щоби означити лінію тої границі.

До всего того додайте рефрем французької преси.

Сам собі помагай, то й Бог тобі поможе. Польща вміла собі помогти сама, здобула собі східну границю і тепер держави антанти помогли їй ту границю закріпити.

Так пише французька преса.

Иншими словами: Нападай, рабуй, а коли мати-меш силу вдержати зрабоване, тоді ми станемо твоїми союзниками!

А тепер пригадайте:

Право самовизначення народів, яке лягло в основу 14 точок і всіх инших заяв Вилсона, голошених президентом найсильнійшої держави світа в імени всіх держав антанти як програма будучого мира, програма перебудови і відбудови світа, передовсім Східної і Середньої Европи, після страшної світової війни.

В 14 точках Вилсона знаходиться також заява, яка безпосередно обходить ті українські землі, які від віків були лакомим куском для польської ненаситности.

Польська держава — заявляв Вилсон — повинна повстати з земель, які є безспірно польські.

Значить, польській ненаситности, яка вела Польщу добувати українські землі, повинна бути поставлена міжнародня тама.

І ще одна заява Вилсона: Землі і народи не можуть бути предметом договорів мов мертві річи, про їх долю повинна рішати їх воля і тільки їх воля.

Се — прапор побідної антанти!

І вісім міліонів українського народу заковується в кайдани польської неволі.

Се — її діло!

Злочин, страшний злочин!

І нехай ніхто не сміє говорити: „Дурні ті, що вірили!"

Хто так говорить, той стає співвинним того страшного злочину, який сповнили держави антанти супроти всего культурного світа, передовсім супроти тих народів, що страждали в неволі й боролися за визволенне.

Бо світ не може жити без ідеалу, — инакше переміться в стадо диких звірів.

Тому ніхто нехай не сміє говорити: „Дурні ті, що вірили!"

А кождий, хто розуміє й відчуває, що світ не може жити без ідеалу, кождий, хто не хоче, щоби світ перемінився в стадо диких звірів — нехай голосить: **„Злочинці ті, що йшли до побіди під прапором ідеалу, а користають з побіди як варвари!**

Так, злочинці ті, що віддали вісім міліонів українського народу в польську неволю!

28. марта, 1923.

Др. Михайло Лозинський.

ДОПИСИ

САВТПОРТ, КОНН.

Протестаційне віче.

В неділю, 1. цвітня, заходом тов-а ім. Т. Шевченка, від. 84 У. Н. Союза, уладжено протестаційне віче в Савтпорт, Конн., на якім явилися усі свідомі патріоти нашої місцевости. Лицарі зпід стягу „Кріпкої Самогонки" не прийшли, бо мали своє звичайне засіданнє біля чарок, а так само не прийшли обожателі „святого" лінивства, скупарства і „блаженного" шкаралупництва. Та ироте збори відбулися гарно під проводом вибраного голови віча д. Юрія Гоголя. Секретарювали д. Микола Ґайда і д. Петро Дудка. Першим бесідником був секретар нюйорської Лігі Горожан, д. Сокальчук, який у двогодинній промові пояснив усьо безправство, якого допустилася „рада амбасадорів" над українським народом, коли передала Галичину і другі корінно українські землі нашим віковим ворогам, Ляшні. Він вказав, що це „вирішенне" нашої справи є так само важне, як колиб ми зійшлися і урадили, щоби віддати Францію або Англію Японцям чи Москалям. Ми вважаємо усі ті „ухвали" за акт брудної і божевільної політики, яка ніяк не доторкається нашого народу. Однак із фактом треба числитися, а саме з тим, що ми не можемо рахувати на нічию поміч, а тільки на себе самих. Мусимо тепер еще з більшим завзяттем злитися збірками і посилати як найбільше гроший на організацію нашого народа і на боївку проти тиранії. Мусимо помочи вести безпощадну борбу, аж до винищення, проти ляцьких кольоністів, урядовців та наших хрунів, які під опанчею комунізму, соціялізму або радикалізму, на ділі сповняють зрадницьку службу провокаторів — у користь нахабним і хитрим наїзникам. Нам не вільно спочити аж поки не осягнемо цілковиту побіду!

Другим бесідником був д. Ів. Бойко, який у короткій, різкій промові загрівав до завзяття і витревалости.

Відтак зібрано $50.56 на кошта віча і висланнє телеґрам протестаційних. Усі виплати винесли $31.15, а $19.41 переслано на ведення боївки, у звісне місце.

Помимо гнилих колод, які валяються поміж Українцями, наш народ не дасть запрячи себе в ярмо.

Ми мусимо побідити, бо вже днесь не сотки, не тисячі, а сотки тисячів наших людий є свідомі і патріотичні. Тільки винищуймо насамперед з поміж нас самих усі завади, які стоять на дорозі поступу нашій національній державній ідеї.

Кум не кум, а як ти хрунь, то пропадай зраднику та йди чимскорше ід свому бісовому батькові — на саме дно!

Присутний.

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ АЛІЯНТСЬКІЙ РАДІ АМБАСАДОРІВ В ПАРИЖІ.

І. Українська Національна Рада ЗУНР на своїм засіданню у Львові дня 21. березня, 1923, закладає найрішучійший протест проти рішення Ради Амбасадорів з дня 14. березня, 1923, яким Рада Амбасадорів, потоптавши природні права українського народу, передала Польщі, віковічному ворогови, суверенність над Східною Галичиною, прадідною українською землею.

Сим одностороннім рішеннем Ради Амбасадорів знехтувала волю українського народу, виявлену актом самоозначення з дня 19. жовтня, 1918, і закріплену безнастанною боротьбою українського народу за свою державність.

Сим рішеннем пійшла Рада Амбасадорів в розріз з кличем самоозначення народів, під яким держави антанти вели і виграли велику війну, а який то клич Мирова Конференція улеґалізувала в 4-ій точці постанови з дня 25. червня, 1919, стипулюючи плебісцит в хосен населення Східної Галичини.

Таким актом, подиктованим вузкими інтересами поодиноких держав антанти, отворила Рада Амбасадорів огнище екстермінаційної боротьби і безнастанного ферменту, який унеможливить сконсолідованне мира в Европі.

II. Українська Національна Рада ЗУНР. пятнує перед цілим культурним світом се в XX-ім століттю, у віці „права націй" на живучім народі поповнене політичне насилле.

III. Українська Національна Рада в імени цілого українського народу заявляє, що український нарід на сі безправства ніколи не погодиться і в обороні своєї державности на прадідній землі, за яку в рр. 1918-19 лягло понад 70,000 Стрільців Української Галицької Армії; за яку під окупацією Польщі переносить досі український нарід найстрашнійшу мартирольоґію по тюрмах і таборах, жвиучи під гнетом нечуваних політичних, культурних і економічних репресій, — не понехає безоглядної боротьби.

За сю боротьбу паде відповідальність на держави антанти.

Львів, дня 21. березня, 1923.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ:

Омелян Попович в. р., віцепрезидент. **Остап Палів** в. р. секр.

ЖИВІ І БУДЕМО ЖИТИ!

Напав на мене сусід, набив мене у моїй власній хаті. Я заскаржив його до суду, а він підкупив судіїв так, що ті присудили, що маю лютому ворогові віддати цілий маєток і себе та свої діти в неволю на віки.

Що мені зробити, як той сусід прийде із тим несправедливим засудом, щоб його виконати? Якби я порадив собі?

Я мав вже доброго адвоката для своєї справи і він робив, що міг, але програв, бо гроші були сильніщі, як закон.

Тому я задержавби і на далі того самого доброго адвоката, щоби зробив спротив проти рішення підкупленого суду, але між тим я давби ніяк всалашитися ворогови на моїм обійстю. Якби він до мене прийшов, щоб забрати майно, я вцідивби його колом так по голові, що відпалаби йому охота раз на все лізти по чуже. А колиб він прийшов з шандарами і насилу викинув мене і мої діти із моеї батьківщини, то я не спочивби ні день ні ніч, а старавбися викурити його із рідного гнізда. Найби процес ішов своею повільною дорогою, але я не давби йому спокою ні на одну хвильку. Коли він зробив мене і мої діти жебраками, то мені вже всьо одно. Хай згину, але заки умру, то виправлю уперед на другий світ свого супостата!

Щож зробити нам, Українцям, яких підкуплений суд переможців віддав на поталу лютим ворогам?! —

*

Дивуємося, що Америка й Англія й Італія підписалися на чортівськім цирографі, який передає нас „ріжкатим." Поки ми самі не підпишемо й не запишемо своїх душ чортові, поти нечиста сила нас не візьме. А що вони підписали, то тому, бо ляцький дідько у янгола перекинувся. Коли ми здеремо із Ляхів маску і ангельську одежу, тоді Америка і другі, щочесніщі держави побачуть і чорну душу і пазурі і хвіст чортяки і його роги. Постараймося, щоб проклятого дідвола розібрати до гола!

*

Американський уряд протестує тепер з усеї сили проти московських дикунів за убитє польського „ксьондза". Але коли та сама дич вбивала сотки тисяч Українців і виголоджувала міліони наших селян ніякого протесту не було.

*

Не протестував теж американський уряд проти убиваних українських священників Ляхами, о. Нижанковського, о. Підляшецького та других, навіть без ніякого суду.

*

На щасте Америка це край демократії і ми будемо могти голосами сказати, що ми думаемо про теперішний уряд.

*

Біда в тому, що ми недержавний народ. Можуть нас різати, вішати, мучити—це, „внутрішна справа" Польщі, Румунії і Московщини. Нині можна у світі усьо робити, аби тільки по формі. Живі люди тільки ті, що мають власну державу. А хто не має, того вільно і вбити, бо його голос не найде нігде вислуху.

*

На перекір усьому світови ми живі і будемо жити! Показали над нами право кулака, але й в нас здоровий пястук. Не даймо безкарно себе бити нікому. Не простягаймо своїх спин під киї!

*

Для народу є законом тільки те, що він сам за закон уложив. Усякі постанови чужих є тиранією. Проти тиранії вільно боротися у всякий пригідний спосіб.

*

Не даймо себе приспати нікому!

Чуй-Дух.

НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ

(Через „Свободу")

Петро Драпак з Hartford, Conn., жертва $1.00

Попередно оголошено $209.35

ДОСІ ЗІБРАНО $210.35

ДОКЛАД ПРО КУЛЬТУРНУ ПРАЦЮ В КИЇВІ

Бібліотекар Київської Всенародньої Бібліотеки Юрій Меженко прочитав у Харкові 11. листопаду 1922. р. доклад про стан культурної праці в Київі, який, порівнюючи з иншими центрами України, визначається певним консерватизмом. У Київі панують неоклясики та символісти. Поруч них два фляґи: старі „праві" реалісти й „ліві" панфутуристи.. Літературних груп пролетарського та революційного характеру немає. Взагалі літературних обєднань, що виявлялиб себе якимись публичними виступами, тепер немає.

Оповіщено раз диспуту: „До чого прямуємо?", але ця диспута не відбулася. Таксамо не появився у світ часопис „Ґонґ", який заповідають від червня 1922. р. Це не заваджає тому, що п. п. Савченко, Семенко, Тичина та Курбас тимчасово входять собі до складу редакції зазначеного „Ґонґу". Неоклясики гуртуються навколо видавництва „Слово" („Синя далечінь" Максима Рильського та збірка Ссьмачки, див. далі).

З літературних новин слід відзначити музичну поему Павла Тичини: „Сковорода", про яку Меженко зазначає, що вона трохи академічного характеру. Валеріян Підмогильний дав багато оповідань („Щоденник поета", „Комуніст"); книжка Грицька Косинки: „На золотих богів" викликала гостру критику; акад. Кримський видав уже свою четверту книгу „Пальмового гилля".

Видавництво „Слово" збирається видавати альманахи; „Спілка" видає п'єси репертуара, який Меженко називає новим („Уріель Акоста" Ґуцкова, „Кандида" Бернара Шов, „Таїс" Франса, „Ткачі" Гавптмана); „Друкарь" задумує видавати книги з мовознавства; „Вукопсілка" має намір видавати повну збірку творів Лесі Українки під редакцією Квітки, Зерова та Голоскевича.

З ініціятиви київського Інституту Книгознавства має бути організована підчас контрактового ярмарку вистава книжок. На виставі будуть виставлені всі видання, які вийшли на Україні від 1917. р., плякати, листівки, відозви й т. д. Вже зібрано кілька тисяч експонатів.

З київських театрів визначається своїми постановами Шевченківський Театр („По дорозі в казку", „Приборкана гострука" Шекспіра, „Уріель Акоста"). Народній Дім імени Заньковецької готувався до ювілею Заньковецької, який мав відбутися перед Різдвом; тодіж мало бути вшанування памяти Лисенка (з приводу 10. роковин смерти) і з тої нагоди в російській опері мав піти — „Тарас Бульба" в поставі Леся Курбаса.

(Нова Україна).

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ЖИВИЙ НЕБІЖЧИК

(Оповідання з початку 16-сотих років).

(1)

До пані Серник, вдови Серницької приїхали гості. Загостив, як звичайно що неділі, пан сусідних Пятників, Іван Верницький. З ним приїхав його двацятьлітний син Юрко. Пятнацятьлітної доньки Серницької, Гануськи, не було в хаті. Пішла з кухаркою в недалекий лісок, зараз за садом, на гриби. Скоро Юрко почув, куди пішла, він і собі побіг туди.

— Добре, що дітий нема тут, — промовив Верницький. — Нам, сісідко, треба побалакати про них... Щоби все те, на чім стане, списати і діло припечатати вписанням конечного документу в градській книзі.

— Вже тепер? — Серницька спитала здивована. — Я гадаю, що тепер вже не маємо що балакати про се діло, бо всьо обговорене. Списувати грамоти і вписувати в гроді, ще рано. Ми обоє по слові. Ми, себто мій муж небіжчик і я, прирекли нашу доньку дати вашому синови; ви призначили свого сина для моеї доньки. З вашого балакання виходить, що ви до нині не змінили вашої постанови. Діти навидяться між собою, отже й що до того вже нема що говорити.

— Я не про се. Але я мушу для молодої пари обезпечити мій маєток. Гадаю, що таксамо й ви.

— Тому я сказала, що ще рано. Вашому синови що лиш двацять років. Гануська ще цілком дитина. Ми обоє ще не такі дуже старі, і, дякувати Господеви, здорові. Бодай я ще не думаю писати завіщання.

— Ніхто не може знати, що йому принесе завтрішна днина... І того не може знати, чи докінчить слова, яке зачав говорити.

— Ви, сусідо, нині щось в дуже поважнім настрою. Я помітила се зараз, як тільки побачила вас на порозі.

— Бачу, що з вами треба говорити отверто. Я хочу зараз... Значить, не зараз нині, але все таки в найблизших днях діло обговорити з вами, списати і припечатати, бо іду на війну. Ніхто не може сказати, що з війни верне.

— На війну? Бити Шведа?! Ви від коли навернулися? Ви се ганьбили тих Українців, що йшли помагати Ляхам проти Шведа. Тепер самі йдете? Хиба король, той Єзуїтник, за поміч обіцяв що нашій вірі? Але ви все казали, і я так кажу, що наш душман лукавий зломить найсвятійшу клятьбу. І не на ваші роки такий похід.

— Мені ані сниться бити Шведа... І не так далеко мій ворог.

— То хиба буде який заїзд? Але і се мене дивує, бо доси ви ніколи не брали участи в заїздах. Хиба, може, хто дуже скривдив якого вашого сердечного приятеля?

— Ви добре назвали се. То буде заїзд, але не на двір якогось шляхотки, ані на замки вельможі. Іду на такого, що скривдив і далі кривдить всіх нас. Іду стягати королівську корону з голови Жигмонда...

— Боже мій! То ребелія... Сего короля годилось би звалити, але хто се зробить, де сила? Хто поможе? Швед за слабий, козаччина приборкана...

— Будемо трібувати самі, при помочи литовських і польських дисидентів. В похід іде вся наша шляхта Волині. Таке ухвалив волинський соймик. Таке саме ухвалили соймики Київщини і Бряславщини. З нами підуть такі вельможі, як литовський Януш Радзівіл; краківський воєвода Зебжидовський, галицький Гербурт з Добромиля.

— Щож ви хочете зробити?

— Нарадимося, аж будемо в купі. Покищо знаю лиш тілько, що ідемо звалити Жигмонда і що новий король мусить заприсягнути нову конституцію, обезпечаючу права нашої віри, наших земель і нашого народу.

— А як не поталанить? Як заслабі будуть ваші сили?

— Раз мати родила! Того й я нині приїхав до Вас... Щоби на сей случай не потерпіли наші діти. Ви знаєте, чим ребелія пахне... на случай невдачі. Що може ляжу на боєвищи, або спіймають мене і кат вріже горло, то ще пусте. Але сконфіскують мій маєток і Юрко лишиться без нічого. Отже я хотів сказати вам, що Пятниці вже тепер перепишу на Юрка. Се конечне ще з одної причини... Ви знаєте мого брата Костя з Соколівки...

— Хто його не знав би! Авантурист перший на всю околицю... Перевертень.

— Се мало, авантурист, мало перевертень. То не чоловік, а людина, і то дуже лиха. На добавок він мій непримиримий ворог, одинокий, якого я маю. Наш покійний батько лишив нам два маєтки. Пятниці і Соколівку. Я Костеви сказав, „вибирай!" Він хотів мати Соколівку, бо там більше поля і ліпше поле. Але він і Пятниці хотів мати, бо в Пятницях, хоч вони біднійші, гарний і добрий замок. Він каже мені:

— „Оцінимо оба маєтки. Я тобі заплачу половину їх ціни і дам тобі всі движимости з Пятник. За те оба маєтки лишаться в моїх руках. Ти купиш собі инший маєток".

— Я знав, що з ним тяжко жити в згоді, і як він раз нащо напосівся, то йому дуже тяжко вибити се з голови. Щоби не прийшло до війни між рідними братами, кажу йому:

— „Добре, але як гроші даш згоди".

— „Ти знаєш", він каже на се, „що у мене покладного гроша нема".

— „Позич", кажу.

— „Не дурний!" відповідає. „Я зарізавсь би. Дам тобі грамоту, що до десяти років сплачу мій довг, даючи тобі через десять років що року три четвертини доходу з обох маєтків. Або, як хочеш спокійно і безжурно жити з ренти, буду давати тобі, аж до смерти, половину доходу. Нехай між нами буде як між рідними братами".

— „А як вмру, або ти вмреш?" питаю. — „Що буде з моїми, чи твоїми дітьми?"

— „Тоді суд розділить між мене і твої діти, або між тебе і мої діти".

— Я на таке не міг згодитися, хоч би мій брат був такий, яким брат повинен бути. Ми не погодилися і діло пішло до суду. Суд признав Соколівку йому, Пятники мені. А що Соколівку оцінили в двоє так високо, як Пятники, суд присудив його на сплату. Я маю судовий декрет, котрий дає мені право стягнути з брата четвертину ціни Соколівки. Лише сей декрет спас мене і до нині хоронить від заїзду. Брат знає, що як довго він не займає мене, так довго я з декрету не буду користати. Він потерпає, що як би стрібував силою заволодіти Пятниками, то я за сей декрет куплю собі якогось сильного помічника, котрий Пятник не позволить йому взяти, ще й за довг здійме від него Соколівку. Отже він, хоч все дивився на мене вовком, ні ділами, ні словами не показував, що в його души кипить.

— Всеж таки мусів зробити щось негарного, коли ви відцуралися від него і не жиете з ним. Він від вас відчужився, чи ви від него?

— Я не знаю його від хвилі, коли він покинув прадідну віру і обляшився.

— То зробила його жінка!

— Де там жінка! Вона ляшка, але він не такий, щоби повинувався жінці. Він зробив се мені навкірки.

— Я всего того не знала. Мій муж небіжчик сказав мені лише тілько, що нахабність вашого брата була причиною судового спору між вами і його ренеґацтво причиною розриву.

— Я не хотів публично прати домашних брудів, отже нікому не розказував про мій спір з братом. Він також мовчав, бо знає, що всі станулиб за мною... Але, тепер до нашого діла! Як би мій брат лише пронюхав, куди я повіявся, то він зараз наїхав би Пятники. Хоч би на се, щоби знайти і знищити грамоту, котра зобовязує його заплатити мені четвертину ціни його Соколівки. На случай невдачі ребелії, він не ждав би, аж мій маєток сконфіскують мені. Взяв би Пятники в посіданне зараз. Мій син лишивсь би тоді без нічого. Отже я загадав переписати Пятники на Юрка зараз, ще заки виберуся в похід. Всякі грамоти, і що у мене цінніше, зложу у вас. Але в як найбільшій тайні, щоби того ніхто ні не здогадався.

— А я що маю зробити?

— Справиви заручини. Не для світа, але для нас обох. Для мене і для Юрка, щоби ми знали, на чім стоїмо. Бо я Юрка ще на рік висилаю до Острога, щоби докінчив науку.

— То хиба мені зараз посилати по мого брата, щоби й опікун дав на заручини свою згоду, та був свідком нашої злагоди.

— Де тепер ваш син? Було би добре, щоби й він був при тім.

— У брата, отже приїде разом з ним.

— Пішліть по них як можна найскорше. Не шкодилоб і нині.

Двері відчинилися і увійшла Гануська. В запасці мала пару грибків.

— Щось не богато, — сміявся Верницький. — Я чув, що сего року гриби сильно зародили. Хиба не вмієш шукати?

— Кухарка має більше, — відповіла паленіючи.

— А Юрко богатоназбирав? Де він?

— Пішов до коня. Зараз прийде. Він нічого не має, бо як знайшов мене і сказав, що дома гості, я зараз пустилася сюди. Тому й я не знайшла більше.

— Зараз пустилася сюди? То або він дуже довго шукав тебе, або ви обоє дуже блудили, заки знайшли хату. Туди пять хвиль дороги, назад пять, а я вже дві години сиджу тут, дожидаю тебе.

Гануська ще більше спаленіла.

— Я цікавий, — Верницький говорив дальше, — чи Юрко також в Острозі ходить на гриби і з ким... Я чув, що донька боднаря, у котрого він мав кватиру, дуже гарна дівчина... Може йому того забаглося ще раз їхати на науку?

Гануська побліла. Стояла хвилю німа і вийшла. Пішла в сад.

— На що ви таке сказали?! — Серницька спитала з докором. — Її очи зайшли слезами. Вийшла, щоби при нас не розплакатися.

— Я нарошно так, щоби упевнитися, чи вона справді любить його. Вам раджу таксамо випробувати мого Юрка. Бовтніть при нім, неначе від нехочу, що син сего або того сусіда хоче з Гануською женитися і ви не знаєте, що зробити. Як Юрко щиро любить Гануську, то зараз покаже се.

Гануська, як лише вибігла з хати, захлипала. Юрко, що саме тоді вертав від коня садом, побачив її. Гадав, що вона нарошно вийшла йому на зустріч. Побіг до неї і немало здивувався, що вона відвертаєся від него, отираючи хустиною слези.

— Що тобі, серце? — спитав, обіймаючи її стан.

— Ідіть до Бондарівни! — сказала, відступаючи від него.

— До якої бондарівни? Чого?

— А до тої, що в Острозі. Вона гарнійша, ніж я... А квапітеся, щоби не вхопив хто инший, що може саме тепер пішов з нею на гриби...

— Що ти плетеш, Ганусько?!

— Не плету, тільки повторяю те, що чула від вашого рідного батька.

Юрко пустився стрілою до хати.

— Чи ви, тату, говорили Ганусці що про якусь бондарівну в Острозі?

— Бачите? — Верницький сказав до Серницької. — Всьо в порядку, як має бути. Тепер хотім до дівчини, вивести її з блуду. Ви ходіть зі мною, потвердити, що то справді був мій жарт... Щоби жартом просідити правду.

Вислід був такий, що Ганууська ще раз захлипала, але сміючися, бо плакала з радости. Батько Юрка впевнив її, що той боднар є батьком трох синів і доньки взагалі не має.

Пару днів пізнійше Гануська знов плакала, бо Юрко поїхав до Острога, запевнивши її, що в Острозі ніякої бондарівни не знає, що з ніякою дівчиною не буде ходити на гриби, що взагалі буде приставати лише з иншими школярями, своїми товаришами, й не дивлячися на ніякі дівчата.

(Дальше буде).

НАРОДНИЙ ПОДАТОК

Українська Громадо!

Обєднанне Українських Организацій в Америці предкладає отсим до публичної провірки Укр. народний податок який вплинув до канцелярії Обєднання від 1. до 31. марта 1923.

Укр. громади розуміють вагу податку, та на жаль не всі Українці в Злучених Державах. Богато громад податку ще зовсім не прислало, а тим і Обєднанне не в силі виконати ту задачу, яку вложив на него Укр. Конгрес.

Українсько Громадо!

Коли жадаєте, щоб Обєднанне сповнило свою задачу то в першій мірі Ви всі члени Обєднання мусите сповнити свій обовязок, який на Вас вложено.

Кінчаючи сей місяць, ми віримо, що укр. суспільність не тільки протягом одного місяця докаже що цей огонь любови до рідного краю, це народне завзяттє, це той вулькан, який залляє ляшню на нашій рідний землі.

Численні заяви про поготівля наших громад це доказ, це доказ що вони розуміють вагу хвилі.

Покажім, що протягом місяця ми зберемо такі фонди про які Ляхам і не снилося. Це буде той доказ, що ми кинули клич борби не тільки позірно але з глубини своєї душі. Це буде знак, що ми як нарід дозріли до державного життя.

Хай слідуючий місяць закінчиться нашою побідою, що зможем побороти в першій мірі своє лінівство, а в души нашій викрешем той святий правдивий огонь любови до рідного народу. Протягом того місяця ми маємо сотворити великий боєвий фонд українського народу! Отсе короткій поклик і приказ до українських громадян Америки.

Обєднанне Українських Органій в Америці.

1) **Ф Зиладелфії, Па.,** 43 сотня Січи, переслав п. Гр. Дорожевський 10.00

Зложили: по 50 цнт.: Гаврило Смоляк, Мих. Даців, Никола Сеник, Дмитро Матіешин і Стефан Кольба; по 25 цнт.: Іван Найда, Гр. Дорожевський, П. Найда, Дм. Олійрник, Стефан Миронів, Мих. Фужа, Василь Мочернюк, Максим Шегда, Стефан Крутій, Ів. Довман, Іван Васильковський, Мих. Сподарик, Гр. Козак, Антін Пелех, Дмитро Курко, Мих. Коньчак, Ів. Чайка, Никола Ленич, Мих. Опришко, Никола Волошанський, Никола Поточняк, Никола Полик, Петро Мусяв, Іван Ватраль, Гр. Красій, Петро Левців, Тимко Федчишин, Василь Пуськар, Мих. Петрівський і Іван Крамар.

2) **З Филаделфії, Па.,** від бр. св. Йосафата переслав п. П. Павлюк 12.90

Зложили: Мих. Мамчин 2.00; Еміль Кульчицький 1.50; Панталеймон Михальчук і Тимко Кілик по 1.00; по 50 цнт.: Іван Культемах, Т. Николайчук, Василь Стецик, Григорій Маньків і Григорій Гураль; Мих. Гриньків 40 цнт.; по 25 цнт.. Мих. Бойко, Михайло Будай, П. Павлюк, Ілько Чичула, Василь Настисяк, Олекса Чорнецький, Іван Кушпяк, Теодор Борин, Павло Матко, Олекса Ланюш, А. Колодчак, Яків Шкрібанець, Андрій Мішанець, Панько Карпяк, Антін Бегеза, Т. Кінка, Петро Феник і Гр. Білецький.

3) **З Филаделфії, Па.,** від товариства Марії Богославки переслала Марія Солонинка 5.50

Зложили: по 50 цнт.: Марія Клюнь, Анна Мегец, Катерина Візор, Текля Ложинська, Петронеля Єжерська і Марія Шинавська; по 25 цнт.: Катерина Ткач, Марія Солонинка, Єлена Квік, Стефанія Найда, Анна Кушнір, Софія Нідгірна, Анна Смоляк, Анна Чубата, Павліна Мочернюк і Софія Чупка.

4) **З Алентавн, Па.,** від бр. св. Арх. Михаїла переслав п. І. Заяць 4.00

Зложили: Іван Білань і Антін Максимяк по 1.00; по 25 цнт.: Ів. Заяць, Дмитро Рудакевич, Стеф. Мельничук, Дмитро Мороз, Мих. Хомик, Петро Гробовиньский, Ів. Коромець і Ілія Шевчук.

5) **З Манчестер, Н. Г.,** від Комітету Обєднання переслав п. Лесьо Сисин 14.00

Зложили: Мих. Костина, Никола Заворотний і о. Йосиф Баніт по 1.00; Григорий Новосад 75 ц.; по 50 цнт.: Теодор Петрик, Анна Петрик, Марія Вовканич, Настуся Грицак, Йосиф Петрик, Вас. Кухар, Мих. Бохонок, Василь Петрів, Марія Петрів, А. Пульо і Юрко Ярома; по 25 цнт.: Лесьо Сисин, Юстина Сисин, Каська Сисин, Наталья Сисин, Тед. Янківський, Мих. Маналабо, Ілько Струса, Андрій Баран, Петруня Баран, Настуня Баран, Василь Явірський, Анна вЯірська, Юлія Явірська, Катерина Явірська, Гр. Максимич, Варвара Максимич, Василь Платок, Андрій Стець і Мих. Тижбір.

6) **З Гюстон, Тексас,** податок переслав п. М. Балабан 17.00

Зложили: по 5.00: Дмитро Куріца і Михайло Балабан; Михаїл Куріца 2.00; по 1.00: Миколай Лисий, Тимко Куріца, Осип Безнятка, Григорій Пиндус, Павло Барабаш.

7) **З Филаделфії, Па.** від бр. св. Георгія переслав п. М. Заньчук.. 6.75

Зложили: Іван Хмелик 1.00; по 50 цнт.: Іван Аркатин, Іван Яцимірський, Никола Бєлінський, Йосиф Коноповський, Андрей Цупор, Яцко Кучіріта і Федор Іван; по 25 цнт.: Стефан Бомба, Семен Струмеляк, Іван Жмутин, Николай Волос, Юрко Нечепор, Дм. Ганусів, Іван Деконів, Никола Нахонечний, Іван Ваврик, Йосиф Мороз і Семен Курко.

8) **З Филаделфії, Па.,** від бр. св. Петра і Павла переслав п. Мих. Заньчук 3.00

Зложили: по 50 цнт.: Вас. Кобилецький, Петро Солонинка, Семен Плетеницький, Микита Бурій і Ілько Маньків; по 25 цнт.: Стеф. Онищук і Николай Данилів.

9) **З Сирентон, Па.,** від Комітету Обєднання переслав п. Василь Гришко 14.00

Зложили: Михайло Баковський 4.00; о. М. Залітач і Вас. Грищко по 2.00; Теодор Сенчук і Іван Тарас по 1.00; по 50 цнт.: Мих. Камінський, Йосиф Свачій, Ілько Гоменчук, Микола Масляк і Филип Демкович; по 25 цнт.: Теодор Писар, Гринько Мрикало, Ів. Бабич, Стефан Медвідь, Симеон Пелех і Андрій Чомко.

10) **З Сиракюз, Н. Й.,** від тов. Січ, від. 282 У. Н. С., переслав п. Іван Деснюк 9.00

11) **З Рейні, Па.,** від 125 відділу Провидіння переслав п. Михайло Голубінка 3.75

Зложили: по 25 цнт.: Вас. Берницький, Андрей Шумний, Григорий Лабай, Василь Голубінка, Василь Білас, Онуфрій Басараб, Ів. Токарчик, Марія Рабик, Ева Копилець, Галя Шутяк, Іван Ганчар, Гриць Оріховський, Анна Терлецька, Юрко Медвідь і Михаїл Голубінко.

12) **З Честер, Па.,** від 11. сотні Січи переслав п. Гр. Перчак 8.50

Зложили: Доринг Албан 3.00; Осип Петрик і Василь Карачок по 50 цнт.; по 25 цнт.: Осип Брингілевич, Яким Рогач, Василь Ябла, Осип Друлик (мол.), Петро Тиман, Василь Гоцанич, Мих. Андріїв, Дмитро Проць, Іван Хомин, Микола Рубаць, Гринь Перчак, І. Чопик, К. Стрільбицький, Микола Бакалець, Василь Волянський, Е. Лебіщак; Петро Михайлиця і Семен Чабан.

13) **З Ню Гейвен, Конн.** Укр. Комітет Обєднання, переслав п. К. Марущак 16.45

Зложили: Укр. Січ 5.75, а то: по 50 цнт.: Дмитро Гріник, К. Рошка, Йосиф Рижевський і Атаназій Дутчак; по 25 цнт.: Василь Ягода, Петро Федишин, К. Гузар, Панько Тодорчук, Мих. Запарнюк, Анна Климковська, Аделя Климковська, Марія Веселик, Петро Воляник, Петро Матвійчук, Іван Плуговський, Семко Марцинюк, Семко Воляник, Стефан Воляник і Никола Музика. Тов. Любов 8.45: Прокіп Процкий 2.00; Федько Мельничук 50 цнт.; по 25 цнт.: Яків Швець, Никола Плуговський, К. Марущак, Мих. Кутний, Мих. Сомпара, Петро Климковський, Микола Дерень, Данило Небор, Волод. Березицький, Й. Березицький, Іван Кучірка, Петро Гритчаник, Николай Хабінець, Мих. Струганець, Василь Слободян, Григорий Василинюк, Мих. Довгий, Гр. Куць, Андрій Лисак, Николай Лотоцький, Василь Козачок, Йосиф Бурбела і Вас. Ковальчук; по 10 цнт.: Адольф Марущак і Єлена Березицька. Бр. св. Арх. Михаїла 2.25: по 50 цнт.: Гр. Тритяк, Іван Дюк і Кароль Стасюк; по 25 цнт.: Гр. Нобігун, Петро Павлик і Іван Чухрий.

14) **З Мейфілд, Па.,** від бр. св. Василія, переслав п. А. Процанин 9.25

Зложили: по 1.00: Антін Процанин, Олекса Наконечний, Ол. Наконечний, Олекса Наконечний, Т. Піхота, Антін Садовський, Іван Нагальник, Василь Наконечний і Павло Швед; по 50 цнт.: Теодор Олейко і Мих. Романишин; Микита Кицера 25 цнт.

15) **З Гюстон, Тексас,** податок переслав п. Мих. Балабан 11.50

Зложили: Мих. Балабан 5.00; Михайло Куріца 2.00; Дмитро Куріца 1.50; по 1.00: Гр. Пиндус, Павло Барабаш і Осип Безнятка.

16) **З Наєгра Фолс, Н. Й.,** від бр. Покров. Пр. Богородиці, переслав п. Іван Козар 2.50

Зложили: Іван Козар і Іван Борак по 1.00; Мих. Гупало 50 цнт.

17) **З Мінеаполис, Мінн.,** від У. Громади переслав п. М. Грубрин 25.00

18) **З Бріджтон, Н. Дж.,** податок переслав п. Мих. Власенко.. 2.50

Зложили: по 25 цнт.: Ник. Мороз, Теодор Квасницький, Михаїл Власенко, Марія Снігур, Марія Шмид, Василь Король, Вас. Скалацький, Стефан Король, Максим Власенко і Ник. Левицький.

19) **З Елизабетпорт, Н. Дж.,** від бр. св. Володимира, переслав п. А. агребецьНкий 21.50

Зложили: Іван Кузьма 2.00; Г. Демко і Олена Клюс по 1.25; по 1.00: Никола Бялецький, Ів. Явиляк; по 75 цнт.: Андрій Буса, Дм. Ванат, Онуф. Гриньків і Іван Заканич; по 50 цнт.: Катерина Бабій, Юрій Бобак, Василь Бенько, Лука Войцьо, Іван Фучила, Ів. Кухта, Марія Лисачок, Іван Лесняк, Антін Нагребецький, Семен Петрик, Андрій Реєнт, Даниїл Стадник, Теодозій Стдеюк, Дм. Токарчик, Йосиф Ткач, Дмитро Зазуля, Антін Зизяк, Мих. Шмайдій, Тимко Щерба і Дмитро Щерба; по 25 цнт.: Теодор Федош, Михайло Ясінь, Гр. Налепа, Стефан Натрило, Мих. Заканич, Василь Шутяк і Мих. Лохайловський, Йосиф Миськів.

20) **З Бріджпорт, Па.,** податок переслав п. Петро Козак 25.50

Зложили (за лютий): по 1.00: Федор Голубений, Миколай Савчин, Яків Огнїч і Петро Міндзьо; по 50 цнт.: Кіндрат Білик, Гнат Шиба, Семен Козак, Прокіп Вовк, Іван Вюх, Гр. Юпочак, Стефан Шимра, Петро Козак, Вас. Пихта, Мих. Козак, Захарій Шибал, Панько Бичок, Мих. Вовк, Ілько Шаравара, Юліян Кушнір і Мих. Чернецький; по 25 цнт.: Ів. Довгань, Осип Мун, Іван Хома, Ант. Козак, Мих. Вівчорик, Лука Сарабун, Гр. Реймон, Микола Сивозад і Василь Галичинський. (За марець) по 1.00: Федор Голубений, Микола Савчин, Яків Огнїч і Петро Міндзьо; по 50 цнт.: Кіндрат Білих, Семен Козак, Прокіп Вовк, Іван Вюх, Петро Козак, Василь Пихта, Мих. Козак, Захарій Шибал, Панько Бичок, Мих. Вовк, Ілько Шаравара і Юліян Кушнір; по 25 цнт.: Стефан Шимра, Іван Довгань, Антін Козак, Мих. Вівчарик, Гринько Реймон, Микола Сивозяд і Іван Хопа.

(Дальше буде).

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА за місяць марець 1923 р.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Тов. Любов в Ню Провіденс, Н. Дж.
В. 272. Бойкевич Никола, Цап Василь, Малецький Семко, Малецька Анна, Малецький Дмитро, Малецька Марія.

Тов. Дарахівщина в Джерзи Сіті, Н. Дж.
Від. 275. Гумницький Іван, Якимчук Федор, Сосуяльський Франко, Шельвах Іван, Шельвах Михайло.

Бр. св. Великомученика Йосафата в Занесвил, Огайо.
Від. 279.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 2. Турейтак Ірина.
В. 8. Песик Іван, Полипко Петро, Песик Текля.
В. 11. Козак Іван.
В. 22. Шимко Василь.
В. 24. Кафка Мих., Яцик Никола.
В. 26. Петрина Йосиф.
В. 29. Коваль Михайло, Вайпа Андрей, Грозьо Анна.
В. 31. Стах Теодор.
В. 36. Ходак Марія.
В. 38. Цьотій Марія.
В. 39. Глива Василь.
В. 45. Сидорик Теодор, Стриковський Дмитро.
В. 51. Голіят Каролька.
В. 56. Вербицький Петро.
В. 61. Филевич Михайло.
В. 67. Дідора Стефан.
В. 70. Кулик Іван.
В. 76. Васильків Анна.
В. 78. Спольський Йосиф.
В. 81. Красний І. Петро.
В. 83. Лабунець Олена.
В. 90. Лонух Катерина.
В. 91. Білінський Мартин.
В. 95. Борута Іван, Щодак Федько, Славич Олекса.
В. 96. Годяк Токля, Спожарська Анна, Василик Ева, Добуш Ілько.
В. 102. Токар Данько.
В. 105. Слободян Томаш, Цар Кар.
В. 108. Марущак Анна.
В. 120. Семенчук Стефанія, Сенько Анна, Гурал Олена, Вітушинська Юлія, Кіньо Анастазія, Годяк Анна.
В. 121. Іванців Анна.
В. 127. Сукмановська Анна, Боднар Михайло.
В. 133. Максимюк Михайло.
В. 137. Дворчин Василь, Боровський Франко, Загачевський Михайло.
В. 144. Стельмах Теодор.
В. 147. Савруи Григорій.
В. 159. Шлягап Олекса, Камінська Марія.
В. 160. Федунька Марія.
В. 174. Брикса Григорій.
В. 175. Братусь Василь.
В. 177. Яремчук Прокіп, Рой Дм.
В. 183. Патроник Михайло.
В. 198. Марко Олекса.
В. 217. Пакула Андрей.
В. 218. Мацюпа Іван.
В. 221. Утиник Михайло.
В. 224. Іваницин (Дзянсон) Франко
В. 225. Іванко Зузанна, Іванко Михайло.
В. 227. Язвінський Михайло, Решетар Михайло.
В. 229. Гулька Павло, Піц Михайло.
В. 237. Мороз Петронеля.
В. 241. Голінський Йосиф.
В. 251. Гоік Семко.
В. 259. Генсьорська Катерина.
В. 265. Мацюжак Іван.
В. 267. Біліцький Кирило, Рутович Іван.
В. 269. Ціпура Теодор, Руда Марія, Мудрик Іван.
В. 273. Ніцька Анна.
В. 276. Бабич Теодор, Федусько Владислав, Біла Катерина, Керда Мих.
В. 282. Дембицький Маріян.
В. 288. Киндлерський Михайло, Заморський Михайло.
В. 293. Серкіз Микита.
В. 295. Мацик Петро.
В. 308. Федор Йосиф.
В. 317. Беднар Пилип.
В. 321. Білинська Феня.
В. 332. Обжанська Павліна, Єричук Мирон, Обжанський Франко, Муж Ант.
В. 338. Ялицька Вікторія.
В. 363. Лупашин Іван.
В. 367. Луців Данько.
В. 379. Гніздин Федьо.
В. 380. Коццун Анна.
В. 384. Гронський Йосиф.
В. 396. Антонів Дмитро.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 18. Баша Марія.
В. 24. Магновський Людвік.
В. 41. Кац Параска.
В. 81. Ніпій Іван, Дурдела Евстахій.
В. 88. Шкарабан Михайло.
В. 100. Габла Теодор.
В. 142. Налнбайський Станислав.
В. 170. Кузенька Петро.
В. 217. Тихій Григорій.
В. 249. Якимів Дмитро.
В. 231. Кобинець Михайло.
В. 293. Квасниця Сенько.
В. 301. Новосад Катерина.
В. 316. Івашків Стефан.
В. 338. Кунька Марія, Шовтис Трохим, Кунька Михайло, Гладиш Семен, Балог Михайло.
В. 341. Волянський Петро, Періль Леон.
В. 367. Хмиляк Матвій.
В. 388. Пацановський Іван, Пацановська Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 51. Беца Теодор.
В. 63. Грицик Теодор.
В. 93. Бавоpовська Марія, Баворовський Павло.
В. 111. Лукиник Юрій, Гуцул Никола, Куцик Никола, Куцик Михайло.
В. 127. Рудик Марія, Рудик Йосиф.
В. 147. Галичин Іван.
В. 151. Дядик Марія.
В. 174. Мельник Марія.
В. 201. Борецький Іларій.
В. 223. Шийка Іван.
В. 225. Кундеревич Ілько.
В. 227. Булка Федьо, Язвінський Гр.
В. 242. Тхорик Василь, Криба Іван, Криба Ева, Хрін Стефан.
В. 261. Домитришин Дмитро.
В. 264. Ромасік Григорій, Ромасік Параскевія.
В. 267. Скаськів Варвара, Скаськів Михайло, Агрест Теодор, Агрест Іван, Гладкий Олекса.
В. 276. Витяз Мих., Витяз Текля.
В. 279. Лівицька Йосифа, Карпчук Анна, Морозовська Катерина, Карпчук Михайло, Корда Параскевія, Лівицький Онуфрій, Гурницький Михайло, Самборський Ілько, Корда Василь, Морозовський Атанас, Красій Семен, Грановський Стефан.
В. 321. Костира Іван.
В. 388. Лебіщак Антін.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Шарицик Олекса.
В. 17. Нановський Михайло.
В. 20. Гірний Петро.
В. 21. Петришин Сташко.
В. 27. Нараповський Петро, Білик Михайло, Творищук Іван.
В. 34. Орлінський Франко.
В. 37. Чечіль Олена.
В. 42. Романюк Іван.
В. 43. Когут Іван Йос.
В. 44. Андрушків Петро.
В. 48. Данилюк Іван.
В. 54. Котович Олекса, Мескинис Катерина.
В. 65. Корнас Михайло.
В. 76. Лисак Стефан, Лисак Анна.
В. 77. Костел Яків.
В. 83. Турчин Дмитро.
В. 85. Калин Дмитро.
В. 86. Скорін Ілько, Несторяк Сидор
В. 88. Шавалюк Іван.
В. 101. Мацевка Антін.
В. 109. Мороз Пилип, Фариняк Іван.
В. 112. Секерак Марія.
В. 119. Бортник Текля.
В. 133. Цішецька Анна, Романчич Андрей.
В. 135. Плішка Макар, Лазоришин Василь, Плішка Ева.
В. 146. Бельо Катерина, Нога Олена, Бельо Василь, Нога Онуфрій.
В. 155. Обшарна Марія, Мацько Іван.
В. 166. Пашко Михайло.
В. 170. Рудак Пелагія, Цаповський Михайло.
В. 201. Яремко Семен.
В. 218. Сиротяк Ігнатій, Мулярчик Михайло.
В. 219. Заморський Ромен, Дармограй Стефан.
В. 230. Николишин Леон.
В. 233. Гуменяк Розалія.
В. 234. Чечель Петро (с. Стеф.)
В. 241. Мохнацький Никола, Стрик Михаліна, Стрик Григорій, Балюк Никола, Балюк Марія, Шевчук Марія, Шевчук Григорій, Стасишин Григорій, Романович Петро.
В. 242. Халупа Михайло.
В. 243. Миляновський Сава.
В. 250. Ґрабаж Марія, Каня Марія, Ґрабаж Антін, Каня Войцех.
В. 260. Милер Іван.
В. 274. Максимець Іван, Пипяк Василь, Кіхтан Луць (Синьків).
В. 290. Шабашович Хрестина.
В. 292. Гава Іван, Гробовський Мих.
В. 324. Гальчук Михайло.
В. 351. Гусак Лукаш, Гусак Євдокія.
В. 370. Стояк Іван.
В. 401. Шпак Стефан.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ (КАРТИ).

В. 11. Карпчук Анна, Лівіцька Йосифа, Морозовська Катерина, Карпчук, Михайло, Корда Параскевія, Лівіцький Онуфрій, Гурницький Михайло, Самборський Ілько, Корда Василь, Морозовський Атанас, Красій Семен, Грановський Стефан.
В. 14. Лукан Михайло, Ставчанський Мафтей, Ставчанська Марія.
В. 28. Криба Іван, Тхорик Василь, Хрін Стефан, Криба Ева.
В. 69. Скаськів Михайло, Скаськів Варвара.
В. 70. Левуш Грег., Гладкий Олекса.
В. 74. Боднарська Марія.
В. 78. Дядик Марія.
В. 89. Ромасік Параска, Ромасік Гр.
В. 104. Косміна Василь (с. Ілька).
В. 112. Шеремета Катерина.
В. 120. Витяз Мих., Витяз Текля.
В. 130. Агрест Іван, Агрест Теодор.
В. 135. Беца Теодор.
В. 168. Ощуст Іван.
В. 170. Домитришин Дмитро, Добровольський Василь.
В. 176. Вітушинський Самійло.
В. 181. Каськів Теодор, Каськів Анастазія.
В. 254. о. Пелехович Йосиф.
В. 276. Грицик Теодор.
В. 282. Летник Петро.
В. 316. Пюпило Семен.
В. 336. Лакос Петро.
В. 339. Лебіщак Антін.
В. 385. Батюк Антін.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШИ.

В. 9. Лучканин Теодозія.
В. 39. Варян Андрей.
В. 44. Яремко Григорій.
В. 99. Маркіза Максим.
В. 102. Дмитришик Лукаш.
В. 104. Верет Іван.
В. 133. Цішецький Данило.
В. 159. Терпливець Ілько.
В. 172. Стислий Михайло.
В. 176. Малецький Іван.
В. 385. Мельниківська Юстина.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця лютого 1923 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	13.123
В місяцю марцю 1923 р. принято нових членів	119
В місяци марті 1923 р. принято наново	25
В місяци марті 1923 р. принято з переступними листами	46
В місяци марті 1923 р. принято з інших кляс посмертного	9
Разом	13.322
В місяци марті 1923 р. суспендовано	79
В місяци марті 1923 р. відійшли з переступними листами	47
В місяци марті 1923 р. відійшли до інших кляс обезпечення	9
В місяци марті 1923 р. померли	11
Разом	146
З кінцем місяця марта 1923 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	13.176

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі D на $100	10
В клясі A на $250	292
В клясі AA на $500	4.220
В клясі B на $750	477
В клясі C на $1000	8.037
В клясі BB на $1500	127
В клясі CC на $2000	13
Разом	13.176

ЗІСТАВЛЕННЄ РЕКОРДІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У.Н.СОЮЗА:

З кінцем місяця лютого 1923 р. було дітей обезпечених в Молодечім Департ. У. Н. С.	6.261
В місяци марті 1923 р. принято нових	183
В місяци марті 1923 р. принято наново	22
В місяци марті 1923 р. принято з переступними листами	24
Разом	6.440
В місяци марті 1923 р. суспендовано	62
В місяци марті 1923 р. відійшли з переступними листами	17
В місяци марті 1923 р. померли	1
Разом	80
З кінцем місяця марця 1923 р. було всіх дітей обезпечених в Мол. Департаменті У. Н. С.	6.360

ЗІСТАВЛЕННЄ ЗАГАЛЬНЕ:

З кінцем місяця марця 1923 р. повнолітних членів	13.176
Дітей членів	6.360
Разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі	19.536

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць марець 1923 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (цвітня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця цвітня 1923, то в маю 1923 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандідат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяци марцю 1923 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци цвітни 1923 р. бо на другий місяць, то є в маю 1923 р. стратилиб всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

С. Ядловський, голов. предс.
І. Каштанюк, гол. рек. секретар,